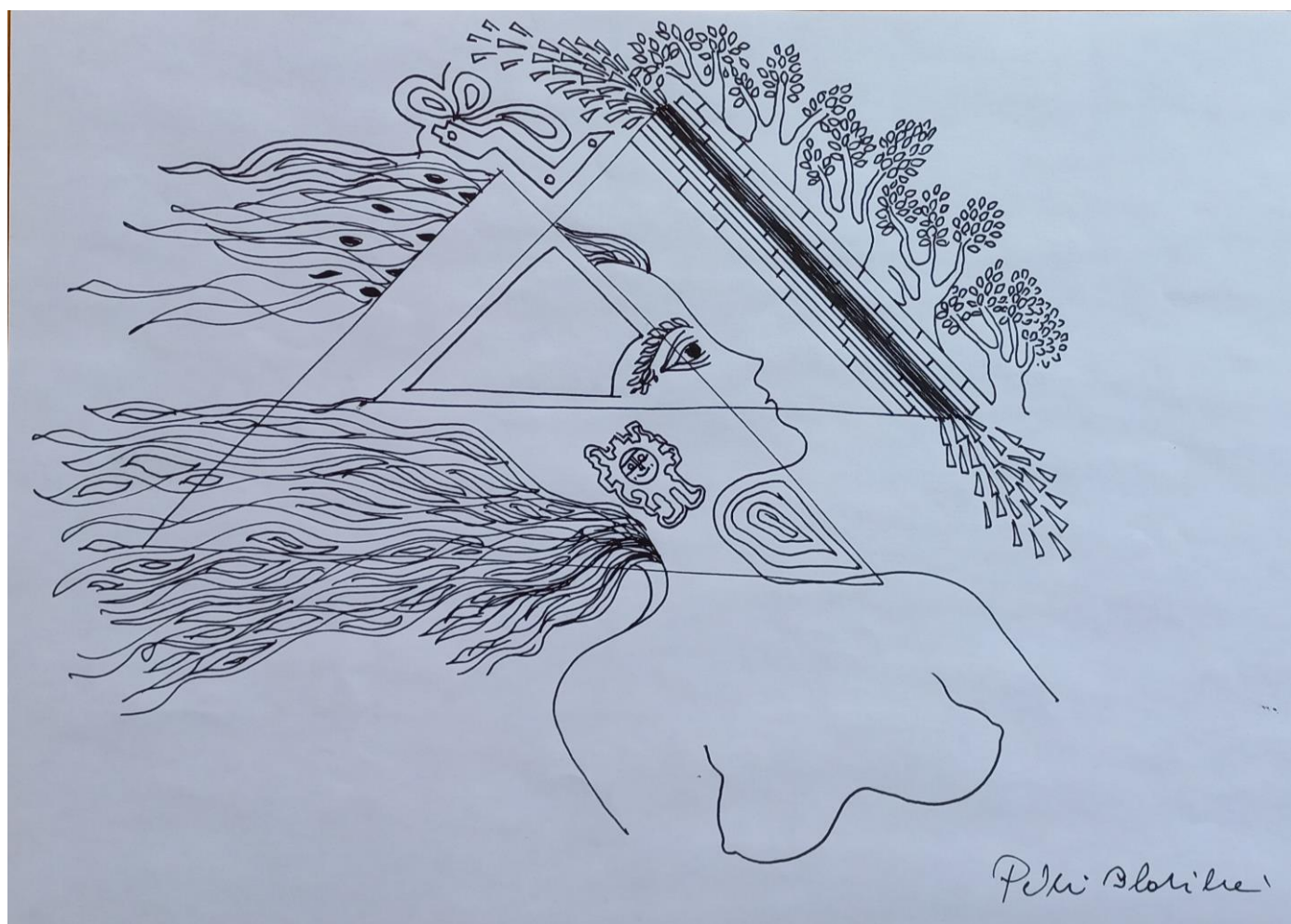

Tavaszi

*„Bár tudnám elmondani ... a Hallgatók szavait, az ősidők
eszméit.”*

(Ptahhotep tanítása)

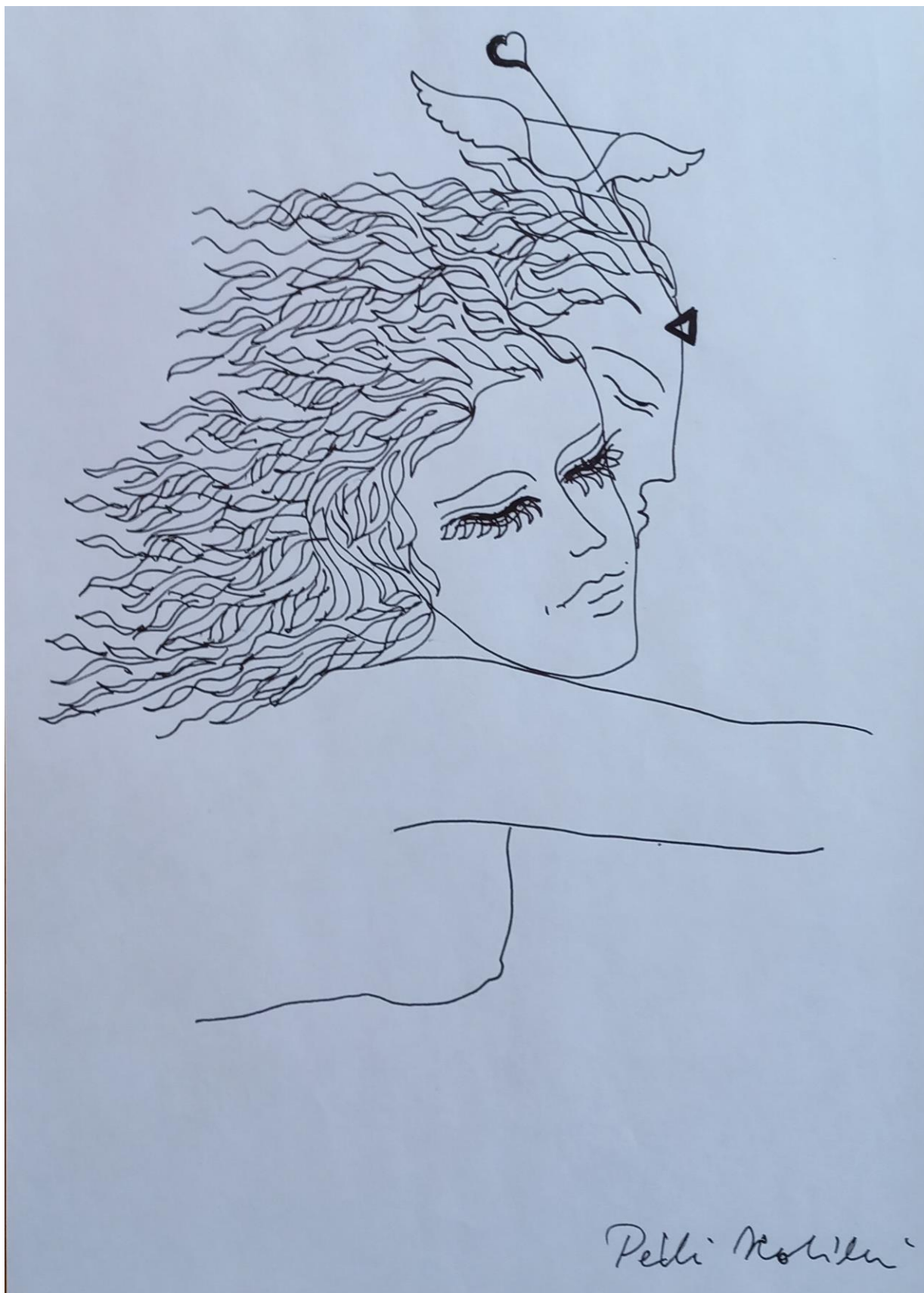
**Péli Ildikó grafikus, festőművész gondolatai a nőiségről, fe-
lelősségről, tavaszról**

Péli Ildikó: Nut

Péli Ildikó: Artemisz

Péli Ildikó: Mnemoszüné

Voltak történelmi korok, amikor az embernek fontos volt, hogy a környezetével harmóniában éljen. A mítoszok őrzik még azt az ismeretet, amely tudott az emberi létezés nagyobb rendszerbe való beágyazottságáról, s tudott arról, hogy az ember kiszolgáltatottsága éppen a természetből való kiszakíttóságával növekszik. Régen még tudták, hogy amennyiben felborul a nagyobb rendszer egyensúlyi állapota, azzal a saját létezésük kerül veszélybe. Azt is tudták, hogy a nagyobb rendszer nem csupán értük van, hanem rajtuk kívül megszámlálhatatlanul sokféle lényért, akik nekik – az embereknek – a lakótársaik, s akik létezése nemcsak tudomásul vehető, hanem egyben átérezhető is.

Az egész Univerzumnak, az egész létezésnek nagyon fontos üzenete a megtarthatóság, a fenntarthatóság. Ebben a nőiségnek óriási szerepe van. A mítoszokban olyan tudással találkozunk, amely a nő nélkülözhetetlenségét közvetíti. Egykoron még tudták, hogy a nő a kezdet és a vég.

Ha visszatekintünk több ezer évet, láthatjuk, hogy a régieknek egészen más szemléletmódjuk volt, s az időt is, az egész létezést teljesen máshogyan érzékelték. Manapság nem az ősi tudások szerint élünk. Kibillent a társadalom, senki és semmi sincsen a helyén. Pedig amikor egy növény is a helyére kerül, gyönyörűen elkezd nőni, virágozni. Aki a helyén van, hasonlóan sugárzó lesz, mint amilyen tüneményes szépséget sugároznak még mindig a világban megmaradt Istennő-ábrázolások.

Az élet maga a szépség. Hogyha ezt nem sugározzuk, akkor megszűnik a szépség, megszűnik az igaz. Saját munkáimban arra törekszem, hogy az élet ciklikus mozgásában való örök szépségét mutassam meg. A természetben a fejlődés nem lineáris, hanem körkörös. Ez pedig azt jelenti, hogy amennyiben most olyan ponton vagyunk, ahonnan nem látszik semmilyen továbblépés lehetősége, mégsem kell félnünk. Nem a teljes pusztulás következik. Most térhetünk vissza egy újabb ciklus elejére. Több vonatkozásban is.

A tavaszi napéjegyenlőség mindig az újrakezdésről szól. Ismét tavasz van, rügyeznek a fák, bimbóznak a virágok. A Nap újra elhozza az életet, a termékenységet. A Nőiség újjászülethet.

A világ organikus értelmezése több tízezer éven keresztül jelentette kultúrák működésének bázisát, ezek nagyon tanulságos és biztos dolgok voltak, mert különben nem tudnánk most róluk. Persze, nem a mai értelmezési keretből kell visszatekintenünk, hiszen ez nagyon szűk keresztmetszet az akkori tartalom megismeréséhez. Mi már nem gyakoroljuk, ezért nem is értjük ezt a tudást. Fontos lehetne azonban visszatérnünk ezekhez az ismeretekhez, mert szerencsére még mindig léteznek. Ha belegondolnánk, hogy milyen sok generáció született és ment el közben, és még mindig itt vannak ezek az üzenetek, akkor talán nagyobb figyelemmel nyílhatnánk meg az irányukba. Ha egy ásatáson találnak valami apróságot, azon mindig megjelenik valamilyen ősi szimbólum, amivel egykoron kapcsolódtak a világ-egyetem működéséhez. Régen eszerint éltek.

„A monumentális diskurzus nem egyszerűen kommunikációs közeg, hanem az üdvösség útja. Évezredek távlatában megadja az utókorral való összeköttetés esélyét, és kinek-kinek testre szabott örökkévalóságot kínál... A monumentális diskurzus az Erény (egyiptomiul Maat, vagyis Igazságosság, Igazság és Rend), az

örökkévalóság és a politikai hovatartozás diskurzusa: ilyenként pedig Egyiptomban a kulturális emlékezet centrális szerveződésformája.” (Jan Assmann: A kulturális emlékezet, 2013)

A mai ember nagyon távol került mindettől az értelmezéstől, és már úgy gondolja, hogy ennek a felhalmozott ismeretanyagának nincs is létalapja.

„Ami számunkra elképzelés, az az egyiptomi (és a korabeli) ember számára valóság. Ami számunkra elképzelhetetlen, illogikus, az az egyiptomi életfelfogásban ugyanannak a célnak több úton való megközelítése, ahol az egyik nem zárja ki a másikat.”

(Wessetzky, V.: Egyiptomi kultúra - egyiptomi bölcsélet Ptahhotep tanításában. Valóság, 1988/3)

A mai ember más szimbólumokat használ, másként kommunikál. Meg kell azonban nézni, milyen a zenénk, a levegőnk, a növényzetünk, az állatvilágunk. Milyenek az emberek. Nagyon rossz állapotban vannak fizikailag, a lélektől és a szellemtől pedig el vannak szakítva. A mai ember belebújik a kis tányérszerű készülékekbe, és innen várja a nagy kinyilatkoztatásokat. Leszoktatta már önmagát a gondolkodásról. Leszoktatta magát arról, hogy felnézzen a csillagos égre. Egyszerűen nem is gondolkozik azon, hogy miben él, hogy ki ő valójában. Az anyagi testét még el tudja képzelni, de az igazi énjét, a lelkét nem találja. Ezek nagyon lényeges dolgok, és mi nők felelősek vagyunk azért, hogy az ősi tudás ne tűnjön el. Felelősek vagyunk az életért – és ez az ősi tudás, ez maga az élet. Amikor ezt a tudást hagyjuk eltűnni, akkor az életről döntünk. Mégpedig nagyon rosszul.

Tulajdonképpen a mai fenntarthatósági törekvés semmit sem ér, ha nem válik szemponttá a teljesség, nem térünk vissza a harmonikus létmódhoz. Hatalmas erőket veszítettünk el azzal, hogy nem tudunk az idő végtelenségében, a létezés teljességében gondolkodni. Az elmúlt 200–300 évben a „profit”, a pénz vette át Isten szerepét. Ez az elv azonban a test, a lélek és a szellem hármasságát nem ismeri. Csak az anyagot, és éppen ezért nem tudja működtetni a létezést. Nem tud energiával feltölteni; betegessé tesz és pusztulásba visz. Látni kell, hogy az élet másról szól, mint a profit.

A nimfák a görög mitológiában a természetet szimbolizálják, nagyon elevenen. Csodálatos társaság. A Föld legszebb helyein jelennek meg, a tájakhoz kötődnek, és a vizes helyeket kedvelik. Az életet. Hiszen ahol víz van, ott élet van. Ezt tudjuk az úrkutatásokból is egyébként. A bűbájós nimfáink tehát az életet jelenítik meg. Könnyedségben, gyönyörűségben. Ők kísérik az isteneket és az istennőket, hogy csodákra inspirálják őket. Ez a női minőség. Mindarra, amire a férfiak képesek voltak valaha, a nő inspirálta őket.

A nőknek istennővé kell válniuk. A férfinak szüksége van arra, hogy istennője legyen. Ahhoz, hogy ő megmutathassa az erejét, ahhoz ott kell mellette lennie az istennőnek, akinek bizonyíthat. A férfinak ott van a teljesítési vágy, attól érzi jól magát. Amikor nemes a motivációja, akkor nemesebb dolgokra fejt majd ki az energiáit is.

A nő és a férfi együtt csodákra képes, de ennek a nőiség a mozgatórugója. Üzeneteivel a nő folyamatosan inspirálja a férfit, aki így olyan dolgokat tud létrehozni, amiket nélküle nem tudna.

Su és Tefnut, az egyiptomi istenpáros. Su – a férfi – tartja az eget, hogy ne szakadjon le, és hogy az ég és a föld, ez a két minőség elkülönült maradjon. Felesége Tefnut, a termékenység istennője. A férfi az eget tartja, a hatalmas energiákat mint például a Napot, felesége pedig a föld és a víz istennője. Látjuk, hogy együtt kiegészítik egymást. Ez a termékenység feltétele.

Miért szükséges tehát a férfi energia? Azért, hogy ne szakadjon ránk az ég. Ha ott van a férfi, ő majd megtartja. Persze a férfi is önmagában mire jutna ezzel? Csak lebegne a semmiben a nő nélkül. Látni kell, hogy ezek fontos üzenetek voltak az akkori embernek. Mindennek megvolt a miértje, és ezt mi

már nem igazán értjük. Nem is érdekel bennünket. Pedig olyan ismereteket adnak át ezek a mítoszok, amelyekkel meg lehet élni női és férfi mivoltukban azt, ami a feladatuk itt a Földön.

A nők ezekben a mítoszokban ugyanolyan fontosak, mint a férfiak. És régen senki, egyetlen nőszemély sem akart férfi lenni, és a férfi sem akart nő lenni. Mindenki tudta, hogy isteni a minősége, hogy Istentől való a szellemisége és az energiája. Azt is tudták, hogy mi a céljuk és a szerepük a teremtésben, a létezésben.

Amikor azt mondjuk ma például, hogy jószágos, hűséges, igaz, hogy nagyon tud szeretni, hogy gyönyörű gyermekeket tud szülni, hogy nagyon kitartó, nagyon hazaszerető, hogy nagyon tud küzdeni – ezek mind-mind lelki képességek. Először a lélekben kell valaminek megszületnie, és csak utána válik a test cselekvésévé. A mítoszokban a női istenségek képviselték ezeket az ideákat. Őket azóta elfelejtettük, és ebből iszonyatos problémák lettek. Az emberek pszichiáterhez meg pszichológushoz járnak ma, régen pedig elmentek a megfelelő istenség templomába. Például az ég istennőjéhez – Egyiptomban Nuthoz –, azok mentek, akik az eget meg a csillagokat szerették figyelni. Elmentek Nuthoz, és vele ráhangolódtak a létezésre.

„Fölmegy az égbe, a csillagok közé, az El Nem Fáradó Csillagok közé. Ereje őrajta, kései az ő két oldalán, varázsereje lábain. Megy oda, ahol az ő anyja, Nut (az égistennő) van...”
(Piramisszövegek, § 476–77. és 940.;
(Sethe: Altägyptischen Pyramidentexte, 1908 Leipzig)

És nem nőgyógyászhoz kellett elszaladni, ha nem született gyerek, hanem elmentek Tefnuthoz, a termékenység Istenasszonyához, és egy kicsit elbeszélgettek vele. Az égiekkel beszélgettek, és ez ugyanazt jelentette, mintha önmagukkal beszélgetnének. Mert önmaguk szellemi síkját meg tudták szólítani magasabb szinteken.

Ma azért vannak a problémák, azért nehéz élni, mert élni ténylegesen csak az igazságban lehet.

„Ha az igazság tavára szállsz s azon hajózol kedvező széllel és vitorlád nincs megfosztva vásznától, hajód nem lesz lassú, nem éri károsodás árbocodat, nem törnek el keresztgerendáid, nem töretsz össze, mikor örvendezel a földnek, az áradat nem ragad el, nem ízleled

meg a folyó gonoszságait, nem látsz félelemben lévő arcot, s félénk halak is hozzád jönnek, és eléred a kövér madarakat.”
(A paraszt panaszai)

A mai világ igaztalan gondolatiságból építkezik, ezért jól megfigyelhető nehézségek következnek. Egész környezetünkre érvényes az igaztalan viszonyulásunk, jóllehet nem különíthetjük el magunkat a méhecskétől, nem különíthetjük el magunkat a pingvinektől, a bálnáktól, a méztől, a muskátlitól, ami esetleg az ablakban van, mert mindez él, és ugyanabból a Napból jövő energia hívja életre, mint ami minket is. Tehát, ha nem tudjuk, hogy kik vagyunk, akkor egyszerűen ezt a „játékot” elvesztettük. Mégpedig úgy, hogy mi vagyunk ezért a felelősek.

Azzal pedig ne gondoljuk, hogy megoldhatjuk a problémákat, ha bogyókat szedünk be, ami majd egészségessé tesz és energizál. Energiát nem lehet bevenni tablettában, mert a tabletták kémiai anyag. Az

energia viszont fizikai jelenség. Tehát ezt a két dolgot külön kell választani. Ha valakit nagy öröm ér, akkor feltöltöttnek érzi magát. És elgondolkodhatunk azon, hogy ez, ugyan miért van. Honnan jött ez az energia?

Energiát csak úgy lehet magunkba gyűjteni, ha valódi öröm ér bennünket, valódi megélt dolgokon, valódi megoldásokon keresztül. S akkor, tényleg boldogok vagyunk.

Ezért nagyon fontos, hogy kapcsolódási pontokat keressünk, elsősorban a természettel, mert a természet képes arra, hogy feltöltsön bennünket. Tehát nem pótcselekvésekre kell fókuszálnunk, hanem a természetbe kell menni. Fák közé, és tanulni tőlük, ráhangolódni a kommunikációjukra. Belemerülni Isten teremtő fantáziájába. Gyönyörködni a több százmillió féle rovar és bogárfajta létezésében, lelkenedezni a madarak kimeríthetetlen tárházának láttán. Az állat- és a növényvilág, végeláthatatlan gazdagságán.

Gondoljunk csak bele, van valami azonosság ezekben az érző lényecskékben, pedig mindegyikük más, és ha kipisztulnak, megszűnik ez a „történet”. A mi történetünk.

Nos, akkor a mai ember, vajon miért dicsőíti az egyformaságot? Miért próbál globalizálni?

Mindegyikünknek teljesen másnak kellene lennie. Egyediségben születünk, megismételhetetlenek, és miért kellene utánozóként meghalnunk? Miért kellene azonossá tenni a gondolkodást, az életmentálást, a táplálkozást?

Mi ide születtünk a Kárpát-medencébe, itt egy kánaáni helyen vagyunk, mert itt azok a növények, gyümölcsök, állatok tudnak megélni, amik a mi táplálásunkra tökéletesek. Mi ettől egészségesek vagyunk, és jól vagyunk. Nekünk nem gond, hogyha télen nem eszünk narancsot meg banánt, mert van almánk, ami eláll. És lehetnek még más gyümölcsök is, különböző szárított, bogyós gyümölcsök. Mi ezekre vagyunk hangolva.

Az egészség abból következik, hogy a teremtmény a helyén van; a megfelelő létállapot feltölti energiával, ugyanakkor ő is ott tud funkciókat, szerepeket betölteni, ahova tartozik. Energiáinkkal életben tartjuk azokat, akik körülöttünk vannak, és ők is segítenek nekünk. Tehát mi egymást tartjuk fenn a környezetünkkel. Ez törvényszerű. Ez a fenntarthatóság titka.

Az emberi lényt vissza kell nemesíteni, mert ez a szó valamikor nagyon sokat jelentett. Sokkal többet, mint ma, sokkal többet, mint statisztika, statisztikai adatok. A nők nem engedhetik meg, hogy a világban érzéketlenség működjön. És azt se szabad elhinni, hogy szűkösségekben élünk. Kimeríthetetlen energiák vannak. Azt gondolom, hogy az egész világegyetem él, mert élet csak életből keletkezhet. Valójában nagyon mély lelki, szellemi kapcsolatunk van az univerzummal. Nagyon nagy erőket kapunk, amiket tudhatnánk mozgatni. Ennek tudását mindig is a nő hordozta magában. Bizonyára egy kozmikus törvényszerűség ez. A nőiségnek, a befogadóságnak van ugyan egy kifele áramlása is, de maga a befogadás – a befogadó – azt jelenti, hogy nagyon sok mindent képes felhalmozni. Tárolni tudja a tudást.

Mnémoszüné az emlékezés istennője. Zeusszal kilenc szerelmes éjszakát töltött, és mindegyikből egy-egy leány született. Ők lettek a múzsák. Kilenc testvér. Kilenc gyönyörűséges költemény. Valamennyien nagy tudású lények. Kálliópé a filozófia, a tudomány és a költészet, Terpszikhoré a tánc istennője. Thália a színház, Melpomené a tragédia és a dráma, Polühümnia a költészet, az ima, a himnusz, a magas szintű értekezések istennője. Euterpé a zene istennője. Ezek most is működő gondolati szférák, de az utóbbi évszázadokban ezek a férfiak felségterületeivé váltak. Pedig ez mind női minőség, mindennek műveléséhez „női lélek” kell. Ezért születtek Zeusznak leányai és nem fiai. Lányaiban adta át ezeket a tudásokat. Erató a szerelmi költészet istennője, Kleió pedig a történetírást. Manapság az mondják,

hogy ezek is férfi műfajok. El kell csodálkoznunk. Ismét látjuk, hogy a nő az, aki inspirálja és tanítja ezeket a tudásokat. És egykoron tudták, hogy ez a nőiség lényege. Gondoljunk bele, Uránia a csillagászat és az asztrológia múzsa. Mivé lehet az úrkutatás nélküle? Jóllehet még mindig van Uránia csillagvizsgálónk. Tehát a dolgok nem mentek feledésbe, csak azt felejtettük már el, hogy Uránia egy múzsa volt.

Ahhoz, hogy visszataláljunk a harmóniába – a tényleges fenntarthatóságba –, a nő szerepét kell megértenünk és visszaállítani Őt az istennői piederstálra. Pontosabban, neki magának – a Nőnek kell oda felemelkednie. És ehhez bátorság kell. Női bátorság. Ez azt jelenti, hogy a nőnek tudnia kell, hogy például a görögöknek voltak sebezhető és sebezhetetlen istennők. A sebezhetőség azt jelenti, hogy például Héra, aki a házasság és az anyaság, a jólét istennője, azért sebezhető, mert az élet kiszámíthatatlan megnyilvánulásait magára kell vállalnia. Ő kiteszi magát mindennek, mert a létezés gazdagodásához, a szaporodáshoz ez elkerülhetetlen. Tehát, ha belemegy valaki egy házasságba, akkor tudnia kell, hogy az egy életre szól, és hogy ezen belül nagyon sok konfliktus lesz, de az nem baj. Tehát régen elmondták a nőknek, hogy mit jelent a sebezhetőség.

Déméter a mezőgazdaság, a gabona, a termés, a földművelés Istenasszonya. És ő is sebezhető, hiszen mindezen dolgokat a házasságon belül, ahhoz kapcsolódóan értelmezték.

Egy másik istennő, Perszephoné, szintén sebezhető. Ő az a fiatal lány, akinek el kell döntenie, hogy sebezhetővé válik, vagy sem. Nagyon sok nő van, aki vacillál: legyen házasság, vagy ne legyen. Ezek női problémák, és ma ugyanúgy megvannak, mint régen, és abszolút érvényesek ránk is. Régen azonban ilyenkor bementek Perszephoné templomába, kicsit meditáltak, gondolkodtak – fogom bírni, nem fogom bírni. Tudták, hogy a döntésük egy vállalás.

Más istennőkre nem a sebezhetőség volt jellemző. Ez is roppant izgalmas, ők a sebezhetetlen istennők, akik szabadok, mint a Veszta szüzek. Ők nem mentek bele konkrét kapcsolatba, házasságba, mert olyan tudást képviseltek, az egyetemes tudás olyan különböző területeit, amelyeket csak úgy tudtak fenntartani, hogy érintetlenségükben vigyázták. Ők ezt vállalták. És ennek a vállalásnak ugyanúgy megvolt a funkciója, mint a másik vállalásnak. Nem úgy, mint a mai kiüresített szinglinek nevezett életmód. Aminek semmi értelme sincs. Funkciótlanná és feleslegessé teszi a személyt. Istennővé csak a vállalásunk által lehetünk. Így vagy úgy, de tudnunk kell, hogy a nőiséget fel kell vállalni.

És nem kell félni, mert nincs is mitől félni. Az élet folytonos, folyamatos és ciklusos. Ebben pedig a nő – a női – örök. A női bátorság ma nagyon fontos. Létkérdés.

Siva istennő lefelé néz. Ő a háború, a katasztrófák Istenője. Amint felnyitja a szemét, mindent elpusztít. Ha Siva felébred – mindig akkor ébred fel, amikor már megelégette a dolgok folyását –, és ha felnéz, akkor olyan dolgok következnek be, amelyek nem igazán lesznek örömteliek. Ezért szeretik őt sokkal inkább meditatív, szunyókálós állapotban ábrázolni. Mert akkor nyugodt. Azonban, ha kérdőre vonó tekintetével ránéz valakikre – mégis hogyan viselkedtek –, akkor ott már nincs visszaút, akkor ő már meghozta döntését.

Siva is nő. Bátor és határozott. És mindent, a pusztítást is az életért teszi. Akkor, amikor annak folyamatossága abban a minőségben nem mehet tovább. Amikor rendet kell rakni, akkor ő ezt megteszi, és ezzel azt segíti, hogy tiszta lappal újra lehessen mindent kezdeni.

Ez roppant tanulságos. Merthogy mindaz, ami ma történik, az teljesen az értelem ellenében van. Mindenféle „elem” ellenében van; az értelem, az érzélem, a szerelem, az élelem. Márpedig, az „elem”-ek nélkül semmi sem működik.

A tavaszi napforduló csodálatossága abban van, hogy elhozza az újjászületést, a termékenységet, az életet. A nimfa szó ugyebár rózsabimbót jelent. Ez egy új ciklus kezdete lehet.

A magyar nyelv varázslatos. Ha odafigyelünk, megüzeni a mélyebb értelmet. Ha azt mondjuk magyarul, hogy Nő, egyben megjelenik a jelentés is. Mert a „nő” cselekvést is jelent: növekedést, terjeszkedést, nagyobbodást, fejlődést kifejező ige. Nagyon aktív, impulzív tartalom, ami az életet jelenti és hordozza magában. A termékenységet, magát a teremtés mítoszát.

Péli Ildikónak köszönjük, és gratulálunk a Pro-Civibus Díjhoz.

(Szerk.)

